

Список використаних джерел:

1. Ю.Б. Ірха. Обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина в інтересах національної безпеки України в сучасних умовах. Вісник Конституційного Суду України. 2015. № 5. С. 78-87.
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII: станом на 31 грудня 2022 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 01.02.2024).
3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 26.11.2018 №393/2018: станом на 28 листопада 2018 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/2018#Text> (дата звернення: 03.02.2024).
4. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 №64/2022: станом на 14 лютого 2023 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 04.02.2024).
5. Синявська О. Ю., Повалена М. В., Носевич Н. Р. Правовий режим воєнного стану: аналіз законодавства України. *Академічні візії*. 2023. № 17. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/download/237/225> (дата звернення: 07.02.2024).
6. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 07.02.2024).

Мацука В. М.

кандидат економічних наук, доцент,
Маріупольський державний університет
e-mail: v.matsuka@mu.edu.ua

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ТА СТЕРЕОТИПИ

У принципі гендерної рівності є як прихильники, так і супротивники. Це починається з ідеї толерантності та прийняття. Остання виносить судження на основі біологічних відмінностей між чоловіком і жінкою. Це призвело до суперечливих тлумачень терміну «гендерна рівність», оскільки воно значною мірою залежить від суб'єктивних уявлень, а також культурних, релігійних відмінностей і особливостей суспільства, в якому живе особа.

Загалом, це концепція, яка передбачає рівні права чоловіків і жінок. Однак правильніше розглядати їх не як право, а як свободу, можливість реалізовуватися і розвиватися без будь-яких обмежень [1].

Стереотипи становлять загрозу принципу рівності: вони існують у певних соціальних групах. Ці групи можна розподілити за різними критеріями: за віком, національністю, віросповіданням тощо. Вони також можуть перетинатися, змішуватися та нав'язувати один стереотип іншому. Стереотипи дуже впетті через високодинамічний характер спілкування. Їх можна передавати з покоління в покоління. І знищувати їх надзвичайно важко і боляче.

Отже, що таке рівність між чоловіком і жінкою – це рівні права та обов'язки, рівні ступені свободи, рівні можливості.

Як не дивно, відкрито говорити про прагнення до рівних прав чоловіків і жінок почали не так давно, трохи більше ста років тому. Перша хвиля фемінізму, про яку говорить світ, почалася з руху суфражисток. Їхні ідеї зосереджувалися на праві на освіту, власності на власність і праві голосу в уряді [4].

З часом закони в більшості розвинених країн стали більш сприятливими для жінок. У Великій Британії жінки могли голосувати в 1918 році, а роком пізніше в Нідерландах.

Поки законодавство поступово закріплює їхні права та поширює ідею рівності, жінки зазначають, що цього недостатньо, щоб по-справжньому почуватися рівними домінуючому гендеру [2;3].

Основна причина цього – відсутність рівноправності в сім'ї. Жінки отримали право вчитися і працювати, отримували таку ж зарплату, як і чоловіки, і, повернувшись додому, змушені були виконувати звичайну домашню роботу.

Приблизно в 1970-х роках у США почалася друга хвиля жіночого фемінізму. Поки що в центрі уваги вже не рівність громадянських прав чоловіків і жінок, а повсякденне життя та руйнування стереотипів.

Завданням борців за гендерну рівність у світі стало руйнування суспільних стереотипів, таких як: місце жінки на кухні; тільки жінки вміють виховувати дітей; є чоловічі та жіночі сімейні обов'язки тощо [5].

По суті, це боротьба з патріархальними структурами. Адже саме вони завадили жінкам повноцінно реалізувати свої нові права.

Ідея рівності також має менш очевидний недолік. Якщо ви будете агресивно пропагувати це і нав'язувати свою точку зору не готовим людям, може виникнути опір. Зруйнувати усталені переконання надзвичайно важко навіть для більш осмисленого, особистісно-орієнтованого підходу.

Потрібні рішучість і бажання поглянути на звичні речі (такі як розподіл домашньої праці чи функцію виховання сім'ї) з іншої точки зору.

На жаль, ми починаємо думати про гендерну рівність лише тоді, коли хтось своїми діями, словами чи рішеннями заперечує цю очевидну істину. І неможливо перевиховати сформовану особистість, її переконання та стереотипи.

Зона нашої відповідальності – це ми самі та наші діти. Саме в цьому контексті з'явилася важливість духовної освіти щодо гендерної рівності. Адже від того, яких людей ми виховуємо, залежить, у якому світі ми живемо.

Список використаних джерел:

1. Гендерна рівність – запорука демократичного суспільства. URL: <https://pon.org.ua/novyny/10988-genderna-rivnist-zaporuka-demokratychnogo-suspilstva.html> 2024 (дата звернення: 02.04.2024).
2. Гендерна рівність. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/gender-equality> (дата звернення: 02.04.2024).
3. Гендерна рівність – це по рівні можливості для всіх. Міністерство юстиції України. 2024. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/genderna-rivnist-tse-pro-rivni-mojlivosti-dlya-vsih> (дата звернення: 02.04.2024).
4. Гендерна рівність Національна соціальна сервісна служба України. 2024 URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist> (дата звернення: 02.04.2024).
5. Права жінок та гендерна рівність. URL: <https://www.informationsverige.se/uk/om-sverige/individens-rattigheter-och-skyldigheter/kvinnors-rattigheter-och-jamstalldhet.html> (дата звернення: 02.04.2024).